

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Karabína a sudcov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci proti obžalovanému **V. M.**, pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 a iné, prorokoval na verejnom zasadnutí konanom 19. mája 2011 v Bratislave odvolanie obžalovaného V. M. proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 2. novembra 2009, sp. zn. 1 T 3/2000, a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 258 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. por., účinného do 31. decembra 2005, napadnutý rozsudok **s a z r u š u j e** vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu.

Na základe § 259 ods. 3 Tr. por. a podľa § 250 ods. 5 Tr. zák., § 35 ods. 1 a § 40 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 sa obžalovanému

V. M., nar. X., bytom P.

u k l a d á

za trestné činy uvedené v nedotknutom výroku o vine napadnutého rozsudku **úhrnný trest odňatia slobody** vo výmere **4 (štyroch) rokov**.

Podľa § 39a ods. 3 Tr. zák., účinného do 31. decembra 2005, na výkon trestu

sa obžalovaný zaraduje do **I. (prvej)** nápravno výchovnej skupiny.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 2. novembra 2009, sp. zn. 1 T 3/2000, bol obžalovaný V. M. uznaný za vinného v bodoch 1/ až 4/ výroku citovaného rozsudku z trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. v jeho znení zákona č. 553/2002 Z. z., v bode 2/ sčasti nedokonanom, v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zák.; v bode 5/ z trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 4 písm. c/ Tr. zák. v znení zákona č. 553/2002 Z. z. a v bode 6/ z trestného činu poškodzovania veriteľa podľa § 256 ods. 1 písm. a/, ods. 3 Tr. zák. v jeho znení zákona č. 10/1999 Z. z. na tom skutkovom základe, že

1/ ako zástupca firmy S. s právom podpisu v dobe medzi 11. septembra 1992 až 13. septembra 1992 zaslal do podniku V., a. s., D., faxom falošné platobné príkazy na sumy 363 458 Sk, 403 921,50 Sk a 371 515 Sk ako doklady o splatení svojich predošlých záväzkov voči tejto firme, aby tak presvedčil túto firmu o svojej solventnosti a získal tak nové dodávky protektorovacej zmesi, na základe čoho skutočne dňom 14. septembra 1992 boli obnovené dodávky suroviny pre jeho závod v P. a dodaná nová zásielka v množstve 14 108 kg protektorovacej zmesi, ktorú pracovníci tohto závodu prevzali a spotrebovali vo výrobe, pričom uvedeným spôsobom získanú zásielku zo dňa 14. septembra 1992 neuhradil, čím spôsobil firme V., a. s., D., škodu vo výške 393 934,50 Sk, v prepočte 13 076,23 eur,

2/ ako samostatne podnikajúca fyzická osoba pod obchodným menom V. M.-S. dňa 14. decembra 1993 predložil B. a.s. pobočka K. žiadosť o poskytnutie úveru vo výške 70 000 000 Sk, v prepočte 2 323 574,3 eur, za účelom zakúpenia objektu zv. V. na Š., pričom v žiadosti uviedol nepravdivé údaje o tom, že v čase podania žiadosti o úver má voči iným subjektom povinnosť uhrádzať splátky iba vo výške 140 000 Sk štvrťročne, taktiež predložil nepravdivé potvrdenie zo S. B., že táto banka prevezme zaňho záruku pri poskytnutí úveru vo výške 60 miliónov Sk hoci vedel, že táto banka mu žiadnu záruku nesľúbila a na preukázanie svojej schopnosti ručiť nehnuteľným majetkom nechal vypracovať znalca Ing. R. posudok na ocenenie jeho nehnuteľnosti v Prešove na ul. K., ktorý predložil k svojej žiadosti, pričom ocenenie stavby nechal vypracovať za účelom odpredaja nehnuteľnosti zahraničnému záujemcovi, čím dosiahol v posudku hodnotu nehnuteľnosti

vo výške 92 mil. Sk, i keď hodnota nehnuteľnosti by podľa ocenenia pri použití noriem pre tuzemsko bola iba 12 mil. Sk, pričom svoju nehnuteľnosť dal už predtým ako zábezpeku na iný svoj úver v S., k poskytnutiu úveru však nedošlo najmä preto, že Banka B. sa dostala do finančných ťažkostí a povoľovanie úverov bolo zastavené,

3/ v prvej polovici r. 1994, presne nezisteného dňa požiadal manželov J. a MUDr. A. E. o pôžičku vo výške 100 000 Sk na úhradu svojich dlhov s tým, že do jedného mesiaca im túto čiastku vráti, manželia E. však v hotovosti ním požadovanú čiastku nemali, a preto mu odovzdali vlastné osobné motorové vozidlo zn. B. ŠPZ P. zakúpené v roku 1993 za 100 000 Sk s tým, že obžalovaný môže vozidlo predat' a peniaze použiť ako pôžičku vo výške 100 000 Sk, pričom obžalovaný vozidlo prevzal a odpredal hoci vedel, že do mesiaca nebude môcť uvedenú pôžičku splatiť a doposiaľ manželom E. nevrátil ani auto ani sumu 100 000 Sk, v prepočte 3 319,4 eur, čím im spôsobil uvedenú škodu,

4/ ako samostatne podnikajúca fyzická osoba pod obchodným menom V. M.-S. v P. dňa 22. marca 1994 uzavrel kúpnu zmluvu so Š., a. s., P., na základe ktorej odobral v období od mája do septembra 1994 od tejto firmy výroby pre svoju predajňu P. a denný bar P. spolu v hodnote 26 154 Sk, na ktorú úhradu doposiaľ nedal príkaz ani prostriedky, čím spôsobil uvedenej firme škodu vo výške 26 154 Sk, v prepočte 868,15 eur,

5/ na základe splnomocnenia V. K., majiteľa firmy V. Ú. zo dňa 8. septembra 1993 vymohol pohľadávku jeho firmy za neuhradený tovar dodaný firme J., s. r. o., R., ktorej spolujajiteľom je Z. K. tak, že dňa 22. septembra 1993 prevzali zamestnanci firmy S. P. od Z. K. tovar v hodnote 362 297,20 Sk, potom dňa 22. októbra 1993 zaslal Z. K. poštovou poukážkou firme S. sumu 400 000 Sk, dňa 10. decembra 1993 prevzal M. T., zamestnanec firmy S. od Z. K. sumu 235 340 Sk, ktorú odovzdal V. M., a dňa 13. januára 1994 zaslal poštou Z. K. ďalších 200 000 Sk firme S., pričom obžalovaný všetky finančné prostriedky vymožené od Z. K. použil pre vlastnú potrebu alebo pre prevádzku svojej firmy a peniaze vymožené na vyrovnanie pohľadávky firmy V. Ú. tejto neodovzdal, čím uvedenej firme spôsobil škodu v celkovej výške 1 197 637,20 Sk, v prepočte 39 754,27 eur,

6/ v období od apríla 1994 do septembra 1994, kedy si dlhšiu dobu neplnil svoje záväzky ako aj svoje podnikateľské záväzky (S. Prešov) po vyhlásení konkurzu

dňa 31. marca 1994 na návrh I. M. Krajským súdom v Košiciach rozhodnutím sp. zn. K 24/93-22 na majetok firmy V. M.-S. P., rozpredával a udelil rôznym subjektom plné moci a pokyny na rozpredaj majetku firmy S. rôznym podnikateľským subjektom na území Slovenskej republiky, čím spôsobil svojim veriteľom najmenej škodu vo výške 1 089 296,80 Sk, v prepočte 36 158,03 eur, a to tak, že:

- dňa 29. apríla 1994 uzatvoril zmluvu o bezpečnostných a strážnych službách s firmu S. P., ktoré pre firmu S. táto firmy vykonávala od 1. mája 1994 do 2. augusta 1994, pričom vykonané služby v hodnote 159 000 Sk uvedenej firme uhradil tak, že ako protihodnotu na ňu previedol vysokozdvížny vozík,
- dňa 18. mája 1994 previedol na firmu E., združenie J. a V. L., stroje a zariadenia firmy S. v hodnote 112 796,80 Sk, ako protihodnotu za neuhradené faktúry z roku 1993,
- v dňoch 27. júla 1994 a 28. júla 1994 odpredal zo zásob svojej firmy J. B. materiál v celkovej hodnote 77 500 Sk,
- dňa 4. augusta 1994 splnomocnil J. G. na realizáciu odpredaja zásob a zariadenia patriacich firme S. z predajne P. a D. .P., ktoré J. G. následne odpredal V. K. za sumu 160 000 Sk,
- dňa 28. septembra 1994 predal firme K., s. r. o., stroj A. za 320 000 Kč, ktoré v hotovosti prevzal a použil pre vlastné potreby,
- na základe pokynov obžalovaného realizovali zamestnanci firmy S. Ing. J. B. a M. M. v decembri 1994 odpredaj strojového zariadenia firmy S. S. T. za 260 000 Sk.

Za tieto trestné činy bol obžalovanému uložený podľa § 250 ods. 5 Tr. zák. s použitím § 35 od. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 6 (šesť) rokov, na výkon ktorého bol podľa § 39a ods. 3 Tr. zák. zaradený do I. (prvej) nápravno výchovnej skupiny.

Podľa § 228 ods. 1 Trestného poriadku bola obžalovanému uložená povinnosť nahradiť poškodeným:

1. V., a. s., D., škodu vo výške 13 076,23 eur.
2. Š., a. s., P., B., škodu vo výške 868,15 eur.
3. MUDr. A. E., nar. X., bytom P., V., a jeho manželke J. E. škodu vo výške 3 319,39 eur.

Podľa § 229 ods. 3 Trestného poriadku (zákon č. 141/1961 Zb.) poškodených M., T., a. s., T., S., s. r. o., S., K. W. H., S. M., T., a. s., P., U., s. r. o., P., V., a. s., K., U., a. s., E., s. r. o., P., prvostupňový súd odkázal s nárokom na náhradu škody na občianskoprávne konanie.

Na druhej strane podľa § 225 písm. b/ (zrejme išlo o § 226 písm. b/) Tr. por. (zákon č. 141/1961 Zb.) krajský súd oslobodil obžalovaného V. M., nar. X. v M., spod obžaloby Krajského prokurátora v Košiciach, sp. zn. 2 Kv 139/95, pre skutok uvedený pod bodom 24/ obžaloby právne kvalifikovaný ako trestný čin sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 3 písm. d/ Tr. zák., ktorý mal spáchať tak, že

ako samostatne podnikajúca fyzická osoba pod obchodným menom V. M.-S. v období od januára 1993 do októbra 1995 po zrazení nemocenského, dôchodkového a sociálneho poistenia zo mzdy svojich zamestnancov, zrazené finančné prostriedky neodviedol regionálnej, neskôr S., ale tieto finančné prostriedky si prisvojil a použil ich na iné účely, čím pre Sociálnu poisťovňu spôsobil škodu vo výške 586 578 Sk, v prepočte 19 470,82 eur.

Treba dodať, že obžaloba bola podaná pre 23 čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu podvodu, avšak prvostupňový súd uznal vinu len v štyroch bodoch, ako je uvedené v bodoch 1/ až 4/ napadnutého rozsudku a v ostatných vinu obžalovaného neuznal a tieto vypustil zo skutkovej vety obžaloby a do rozsudku ich nepojal. Odvolanie zo strany prokurátora v tomto smere podané nebolo. Odvolanie nebolo podané ani v tej časti rozsudku, v ktorej bol obžalovaný oslobodený spod obžaloby.

Proti výroku o vine, uloženom treste a náhrade škody citovaného rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie (označené ako sťažnosť) obžalovaný V. M. Tvrdí v ňom, že je nevinný, že bol vydieraný ukrajinskou mafiou, že dokumentácia o činnosti firmy, ktorá mu ale bola odcudzená, je dôkazom toho, že jeho firma mala pohľadávky voči iným firmám, ktoré mu nevyrovnávali, čo zapríčinilo jeho platobnú neschopnosť, pričom k právoplatnosti rozhodnutia o vyhlásení konkurzu na jeho firmu došlo až v roku 1995, ale skutky, ktoré sa mu kládli za vinu sa mali stať minimálne jeden rok pred právoplatnosťou vyhláseného konkurzu.

Ku konkrétnemu čiastkovému skutku pod bodom 1/ obžalovaný uviedol, že jeho spoločnosť nedlhovala podniku V., a. s., D., žiadnu sumu, že to bolo rozhodnuté ešte v rámci konkurzného konania.

K bodu 2/ napadnutého rozsudku obžalovaný uviedol, že ani len nemohol začať konanie, ktoré by smerovalo k uvedeniu niekoho do omylu pri vybavovaní úveru v B., keď podklady na úver do B.B., a. s., K., predložila firma zaregistrovaná ako právnická firma.

Obžalovaný tvrdil, že nie je pravdou, čo sa uvádza v bodoch 2/ až 6/ napadnutého rozsudku, lebo v konkurznom konaní, ktoré bolo vedené na Krajskom súde v Košiciach ešte v roku 1995, sa jednoznačne rozhodlo, že on a jeho spoločnosť nedlhujú tým veriteľom ako sú uvedení v bodoch 2/ až 6/ rozsudku.

Ďalej obžalovaný namietal, že bolo porušené jeho právo na obhajobu, lebo na prvom hlavnom pojednávaní na Krajskom súde v Prešove vyhlásil, že vypovedať k veci bude až na konci dokazovania, po vypočutí svedkov. Túto možnosť však už od krajského súdu na konci dokazovania nedostal.

Okrem toho obžalovaný namietal závery znaleckého posudku z odboru zdravotníctva, odvetvia psychiatrie z 27. októbra 1995 znalcov MUDr. K. M. a MUDr. J. Č., ktorí zistili, že obvinený V. M. netrpí duševnou chorobou v zmysle psychózy a nezistili, že by mal znížené schopnosti rozpoznať nebezpečenstvo svojho konania pre spoločnosť a nezistili ani to, že by jeho ovládacie schopnosti boli podstatne znížené. Obžalovaný v odvolaní k znalcovi MUDr. M. uviedol, že ho ani raz z očí do očí nevidel a ako mohol stanoviť taký zdravotný stav, keď na druhej strane bolo na inom okresnom súde zastavené trestné stíhanie proti osobám, ktoré ho uniesli a držali niekoľko dní v zajatí, pričom trestné stíhanie bolo zastavené len z toho dôvodu, že iní lekári na základe pozorovania jeho duševného stavu v nemocnici, pri viacerých jeho hospitalizáciách zistili, že trpí duševnou chorobou, a nie je schopný rozpoznať spáchanie trestného činu.

Na základe toho obžalovaný navrhol, aby bol rozsudok Krajského súdu v Prešove zrušený v celom rozsahu čo do výroku o vine a treste, lebo nie je možné, aby jeden krajský súd alebo iný okresný súd na Slovensku rozhodli nezávisle na sebe, že je nevinný a Krajský súd v Prešove rozhodol, že je vinný.

Na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu obhajca obžalovaného navrhol zrušiť napadnutý rozsudok z dôvodov uvedených v odvolaní obžalovaného, označenom ako sťažnosť, a vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie. Pre prípad, že by sa odvolací súd stotožnil so závermi prvostupňového súdu o vine obžalovaného, alternatívne navrhol zrušiť napadnutý rozsudok vo výroku o treste a s poukazom na dlhú dobu, ktorá uplynula odvtedy, keď sa skutky mali stať, uložiť obžalovanému trest odňatia slobody vo výmere, ktorá by bola pokrytá vykonanou väzbou.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vykonal odvolacie konanie vo veci obžalovaného V. M. podľa § 302 ods. 1 a nasl. Tr. por., účinného do 31. decembra 2005, ako proti ušlému, vzhľadom na splnenie podmienok v citovanom ustanovení uvedených.

Podľa § 254 ods. 1 Tr. por. preskúmal odvolací súd zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku, proti ktorým mohol odvolateľ podať odvolanie, i správnosť postupu konania, ktoré rozsudku predchádzalo a zistil, že odvolanie obžalovaného vôbec nie je dôvodné, pokiaľ sa týkalo výroku o vine napadnutého rozsudku, uznal však čiastočnú dôvodnosť odvolania obžalovaného čo do výroku o treste, s prihliadnutím na argumentáciu obhajcu obžalovaného, keď vzhľadom na časový odstup od spáchania skutkov, posúdených ako trestné činy, boli splnené podmienky na použitie ustanovenia § 40 ods. 1 Tr. zák., účinného do 31. decembra 2005. Preto zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu a za použitia § 40 ods. 1 uvedeného Trestného zákona uložil obžalovanému primeraný trest. Výroky o vine a náhrade škody napadnutého rozsudku ostali nedotknuté.

Pokiaľ ide o výrok o vine napadnutého rozsudku, ktorým bol obžalovaný V. M. v bodoch 1/ až 4/ uznaný za vinného z pokračovacieho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 5 Tr. zák., sčasti v bode 2/ v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zák., v znení zákona č. 553/2002 Z. z., v bode 5/ z trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 1, ods. 4 písm. c/ Tr. zák. v znení zákona č. 553/2002 Z. z. a v bode 6/ z trestného činu poškodzovania veriteľa podľa § 256 ods. 1 písm. a/, ods. 3 Tr. zák. v jeho znení zákona č. 10/1999 Z. z., bol skutkový stav súdom prvého stupňa správne zistený. Krajský súd postupoval v súlade so zásadou uvedenou v ustanovení § 2 ods. 5 Tr. por. a opieral sa o dôkazy vykonané podľa ustanoveniami Trestného poriadku, ktoré bolo potrebné na danú vec aplikovať a dôkazy boli vyhodnotené úplne podľa zásad uvedených v § 2 ods. 6 Tr. por.

Každú pochybnosť o skutkových okolnostiach prípadu zohľadnil krajský súd v prospech obžalovaného a vyjadril to v odôvodnení svojho rozsudku.

V súlade s ustanovením § 125 Tr. por. krajský súd vyložil, ktoré skutočnosti vzal za preukázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel, existenciu ktorých skutočností pokladal so zreteľom na výsledky vykonaného dokazovania za vylúčenú alebo pochybnú, pričom tu sa mali na mysli predovšetkým tie skutkové okolnosti, týkajúce sa vypustených čiastkových skutkov obžaloby, pri ktorých aj krajský súd mal pochybnosti, že by obžalovaný konal od samého počiatku s podvodným úmyslom.

Prvostupňový súd jasne vyložil akými úvahami sa spravoval pri hodnotení dôkazov a presvedčivo odôvodnil, prečo v štyroch čiastkových skutkoch uvedených v bodoch 1/ až 4/ napadnutého rozsudku považoval za preukázané, že sa tieto skutky stali, že ich spáchal obžalovaný a že v týchto prípadoch konal s podvodným úmyslom, teda v tých prípadoch bola preukázaná aj subjektívna stránka žalovaného trestného činu podvodu. Najvyšší súd sa s takým postupom i záverom krajského súdu v celom rozsahu stotožňuje. V prípade uvedenom pod bodom 1/ bolo dostatočne dokumentované vykonanými dôkazmi na hlavnom pojednávaní, že svoju solventnosť a splatenie predchádzajúcich dodávok tovaru firme V., a. s., D., obžalovaný deklaroval falošnými, nekrytými platobnými príkazmi na tam uvedené dosť značné sumy. Výsluchom svedkýň Š., G. a M. a svedka B. bolo jednoznačne preukázané, že falošné platobné príkazy podpísal a odfaxoval poškodenej strane obžalovaný a výsluchom svedkyne J. z poškodenej firmy V., a. s., ako aj svedkyne M., bolo preukázané, že platby za dodávky tovaru na účet tejto spoločnosti nedošli. Je evidentné, že obžalovaný takto konal zámerne s cieľom dosiahnuť ďalšiu dodávku tovaru, hoci už za predchádzajúce nezaplatil a nezaplatil ani za zásielku tovaru z D. zo 14. septembra 1992. Preto jeho zavinenie vo forme priameho úmyslu bolo krajským súdom správne konštatované.

Minimálne odvtedy ako bol vyhlásený konkurz na spoločnosť, ktorej konateľom bol obžalovaný, tento musel byť uzročený s tým, že je v predĺžení, že nemá dostatok prostriedkov na zaplatenie objednaného tovaru, no napriek tomu konal spôsobom uvedeným v skutkovej vete pod bodmi 3/ a 4/ rozsudku a za dodaný tovar nezaplatil a v prípade pod bodom 3/ pôžičku dohodnutým spôsobom nevrátil. Rozsah zadĺženia obžalovaného bol v tom čase už taký veľký, že obžalovanému muselo byť zrejmé, že záväzok vo vzťahu k manželom E. v dohodnutom čase splniť nemôže, napokon to neurobil nikdy, rovnako ako

nezaplatil za žiadnu z dodávok tovaru od mája do septembra 1994 zo Š., a. s., v P., lebo v tom čase, keď už bol vyhlásený na jeho spoločnosť konkurz, jeho záväzky prevyšovali pohľadávky, ale napriek tomu objednával od poškodenej strany ďalšie dodávky tovaru. Preto bol záver prvostupňového súdu o podvodnom úmysle obžalovaného správny.

Týka sa to aj bodu 2/ napadnutého rozsudku. Obžalovaný chcel, napriek tomu, že rozsah jeho záväzkov vyplývajúcich už z predchádzajúcich poskytnutých úverov veľkého rozsahu, bol mimoriadne vysoký, dosiahnuť ďalší úver v pobočke B.B. v K. vo výške 70 000 000 Sk, pričom viacnásobným spôsobom konal falošne, jednak tvrdením, že záruku mu poskytne S. v B. a predložil o tom potvrdenie, ktoré nebolo pravé a taktiež nechal vypracovať znalecký posudok na nehnuteľnosti, ktorými chcel ručiť, avšak tento si nechal vypracovať za účelom predaja zahraničnému záujemcovi, a tak dosiahol podstatne vyššie ocenenie nehnuteľností, ktoré chcel dať do zálohu a konal tak aj napriek tomu, že už predtým dal svoju nehnuteľnosť ako zábezpeku na iný svoj úver v inom peňažnom ústave. Dokazovaním bolo preukázané, že S. v B. nikdy nemienila ručiť za úver požadovaný obžalovaným a ani žiadne také potvrdenie, ktoré predložil obžalovaný k žiadosti o úver nikdy nevystavila. Išlo o falošný doklad. To svedčí o podvodnom úmysle obžalovaného. Údaje o svojej solventnosti a zárukách za úver, ktoré boli v rozpore so skutočnosťou, predkladal obžalovaný, takže na správnosti záveru krajského súdu nemení nič tá skutočnosť uvádzaná v odvolaní obžalovaného, že na vybavovanie úveru si najal ešte ďalšiu právnickú osobu. Skutočnosť, že nakoniec k poskytnutiu úveru obžalovanému nedošlo, bola mimo vôle obžalovaného, keď došlo ku konkurzu na banku od ktorej úver žiadal a jej činnosť bola ukončená skôr než by bol úver obžalovanému poskytnutý. Pre naplnenie zákonných znakov žalovaného trestného činu podvodu v štádiu pokusu v tomto bode so zámerom spôsobenia škody veľkého rozsahu bolo relevantné konanie obžalovaného, ktorý zo svojej strany urobil všetko, aby k takému trestnému činu s uvedeným predpokladaným následkom došlo. Právna kvalifikácia všetkých čiastkových útokov pod bodmi 1 až 4 napadnutého rozsudku zodpovedá zákonu a to Trestnému zákonu v jeho znení najpriaznivejšom pre obžalovaného.

Čo sa týka skutku pod bodom 5/ napadnutého rozsudku dôkazná situácia bola jednoznačná v tom, že obžalovaný bol poverený poškodeným K. aby na Slovensku za neho vymáhal pohľadávky od osôb, s ktorými obchodoval a ostali mu dlžní a dlhoval mu aj svedok Z. K., od ktorého obžalovaný prostredníctvom iných osôb vymohol v peniazoch alebo v hodnote tovaru dlh vo výške 1 197 637,20 Sk. Tieto prostriedky však poškodenému

K. obžalovaný neodovzdal. Iba obžalovaný tvrdil, že boli s poškodeným dohodnutí, že si ich má nechať ako pôžičku. Obhajoba obžalovaného však bola vyvrátená. Výpoveďami svedkov K., K., K., M. a G., ako aj listinnými dôkazmi o dodávkach tovaru poškodeným K. firme Z. K. a o vrátených peniazoch a tovare pre osobu poverenú obžalovaným M. bol preukázaný skutkový stav uvedený v tomto bode rozsudku a jeho právna kvalifikácia ako trestného činu sprenevery bola správna. Priliehavé boli úvahy a závery krajského súdu o nakladaní obžalovaného s cudzou vecou ako zverenou vecou v rozpore s cieľom zverenia, keď tieto prostriedky, peniaze, či tovar neodovzdal poškodenému, ale nakladal s nimi ako s vlastnými. Išlo pritom o spôsobenie značnej škody poškodenému v zmysle Trestného zákona v jeho znení najpriaznivejšom pre obžalovaného. Niet v tomto smere krajskému súdu čo vyčítať.

Aj pokiaľ ide o skutok pod bodom 6/ napadnutého rozsudku a jeho čiastkové útoky od 29. apríla 1994 až do decembra 1994, tento bol spoľahlivo preukázaný dôkazmi, ktoré mal krajský súd k dispozícii a správne ich vyhodnotil. Dospel aj k správne záveru o vine obžalovaného a kvalifikácii tohto skutku ako trestného činu poškodzovania veriteľa podľa § 256 ods. 1 písm. a/, ods. 3 Tr. zák. a to v jeho znení najpriaznivejšom pre obžalovaného z dôvodov uvedených na str. 28 až 30 napadnutého rozsudku, s ktorými sa odvolací súd v plnej miere stotožňuje aj pokiaľ ide o použitie Trestného zákona v jeho znení pred novelou zákonom č. 183/1999 Z. z., ktorá sprísňovala sankciu za tento trestný čin pri spôsobení značnej škody.

Odvolací súd nezisťuje žiadne pochybenie v skutkových a právnych záveroch súdu prvého stupňa. Odvolacie námietky obžalovaného dotýkajúce sa dokazovania v predmetnej veci sú neopodstatnené. Je zrejmé, ako to bolo už aj vyššie naznačené, že v dôkaznej núde, pre nedostatok úplnej dokumentácie o činnosti firmy obžalovaného, bez toho, aby súd robil závery o tom, kto na takom stave nesie vinu, pretože o tom nemal spoľahlivé podklady, krajský súd úplne v súlade so zákonom aplikoval zásadu v pochybnostiach v prospech obžalovaného a na podklade tých dôkazov, ktoré boli nespochybniteľné, uzavrel skutkový stav správne, tak ako sa to uvádza v jeho rozsudku.

Právo na obhajobu obvineného nemohlo byť porušené tým, že súd už ďalšie dokazovanie nevykonával. Je vecou súdu, a to jeho povinnosťou, rozhodnúť v zmysle § 2 ods. 5 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005, ktorý sa v danom prípade aplikoval, aký

rozsah dokazovania je nevyhnutý na konečné meritórne rozhodnutie vo veci. Ak to nie je v súlade s predstavou obžalovaného, to neznamená, že by tým boli porušené jeho obhajovacie práva.

Obžalovaný V. M. mal počas celého trestného konania v plnej miere zabezpečené právo na obhajobu. Keď vyhlásil na prvom pojednávaní, že využíva svoje právo a nechce byť osobne ďalej prítomný, to neznamená, že by v ďalšom konaní nemohol kedykoľvek v určený termín po odročení hlavného pojednávania, o ktorom bol vždy on aj jeho obhajca upovedomený, dostaviť sa na hlavné pojednávanie a vyjadriť sa k jednotlivým dôkazom.

Ako zisťuje najvyšší súd, obžalovaný V. M. bol dokonca nad rámec zmyslu ustanovenia § 202 ods. 4 Tr. por., účinného do 31. decembra 2005, poučovaný o tom, ako keby pri každom odročenom hlavnom pojednávaní bol potrebný znovu jeho súhlas na vykonanie hlavného pojednávania v neprítomnosti obžalovaného. Hlavné pojednávanie pri jeho príprave a určovaní jeho termínu je chápané ako jeden celok. Je to jeden úkon, ktorý určuje predseda senátu a Trestný poriadok zásadne predpokladá jeho uskutočnenie naraz. Či sa vôbec uskutočnia ďalšie úkony spojené s vykonávaním dôkazov na hlavnom pojednávaní, ak nastane taká nutnosť po odročení hlavného pojednávania, nemôže byť ponechané na vôli obžalovaného, lebo ten nevedie trestné konanie. Ak obžalovaný do momentu vyhlásenia dokazovania za skončené sa na hlavné pojednávanie neustanovil a nevyjadril sa k jednotlivým dôkazom, resp. nevypovedal sám k veci, ostáva to len v polohe ním nevyužitého práva, ktoré mu zákon dáva a nemožno konštatovať porušenie jeho obhajovacích práv. Svoje obhajovacie práva využíval prostredníctvom svojho obhajcu, ktorý sa aktívne zúčastňoval vykonávania dôkazov a uplatňoval aj všetky ďalšie práva za obžalovaného.

Odvolacia námietka obžalovaného vo vzťahu k dokazovaniu jeho zdravotného stavu, pokiaľ namietal znalca MUDr. M., tiež nie je opodstatnená. Duševný stav obžalovaného V. M. bol viacnásobne preskúmaný znalcami z odboru zdravotníctva, odvetvia psychiatrie. Záver o tom, že obžalovaný netrpí duševnou chorobou, pre ktorú by nemohol rozpoznať nebezpečnosť svojho konania pre spoločnosť alebo nemohol svoje konanie ovládať urobil súd nielen na podklade znaleckého posudku z roku 1995, ktorý podávali znalci MUDr. K. M. a MUDr. J. Č., ale vzhľadom na zložitosť posudzovanej otázky

bol do konania pribratý znalecký ústav L. v K. Tento ústav, ktorý ambulantne vyšetril obžalovaného a svoj záver urobil aj na základe výsledkov pozorovania obžalovaného na Psychiatrickom oddelení Nemocnice pre obvinených a odsúdených v Trenčíne, v čase vyšetrenia nezistil duševnú chorobu v zmysle psychózy u obžalovaného a zistil, že ani v minulosti takou chorobou netrpel, napriek diagnostikovaníu inými znalkyňami, s ktorých závermi sa znalecký ústav vyrovnal a následne aj prvostupňový súd. V podstate tento znalecký ústav zistil to čo už v roku 1995 zistili znalci MUDr. K. M. a MUDr. J. Č..

Preto záver prvostupňového súdu o plnej trestnej zodpovednosti obžalovaného V. M. za svoje činy je správny a odvolací súd sa s ním stotožňuje.

Právna kvalifikácia skutkov zodpovedá stavu veci a zákonu. Už bolo vyššie naznačené, že v súlade so zákonom boli použité pri posudzovaní skutkov ustanovenia toho trestného zákona, ktorý bol pre obžalovaného najpriaznivejší.

Pokiaľ ide o výrok o treste tu na rozdiel od prvostupňového súdu, ktorý tak nepostupoval, odvolací súd zohľadnil výraznejšie tú skutočnosť, že od spáchania trestných činov uplynula už veľmi dlhá doba, pričom na tom, že sa trestné stíhanie neskončilo skôr, sa výraznejšie podieľali iné skutočnosti než to, že by taká dlhá doba do rozhodnutia vo veci bola zavinená spôsobovaním priesťahov v konaní v podstatnej časti len zo strany obžalovaného, ako uzavrel krajský súd. To, že bolo trestné stíhanie prerušené a opakovane sa zisťoval duševný stav obžalovaného, či sa zmenil alebo nie, nemožno prikladať za vinu obžalovanému, keď dôvodnosť prerušenia trestného stíhania bola odvodzovaná od znaleckých posudkov o duševnom stave obžalovaného, či momentálne v čase konania chápe zmysel trestného konania, keď niektorí znalci nerozpoznali simulovanie choroby obžalovaným. Až neskôr na základe znaleckého posudku znaleckého ústavu zo 7. septembra 2007 sa zistilo, že obžalovaný vôbec, v čase spáchania činu a ani potom, netrpel duševnou chorobou v zmysle psychózy.

Okrem toho treba zdôrazniť, že ani napriek tomu, že obžalovaný V. M. bol vo väzbe plné tri roky od 9. októbra 1995 do 9. októbra 1998, po predĺžení vtedy platnej maximálnej dvojročnej lehoty väzby o jeden rok Najvyšším súdom Slovenskej republiky, nebolo prípravné konanie ani súdne konanie ukončené do uplynutia lehoty väzby. Skôr než by vôbec sa pristúpilo k prejednávaniu veci na hlavnom pojednávaní, bol obžalovaný

prepustený z väzby márnym uplynutím jej už na maximum predĺženej lehoty, pretože prebiehal spor o príslušnosť medzi súdmi, a to dlhú dobu i po prepustení obžalovaného z väzby, keď k sporu o príslušnosť dochádzalo aj v dôsledku zmeny právnej úpravy dotýkajúcej sa ustanovení zákona o príslušnosti súdov. To nemožno pričítať na vrub obžalovaného a už vonkoncom nie, ak v rámci sporu o príslušnosť aj obžalovaný uplatňoval svoje práva.

V podstate až po definitívnom postúpení veci Okresným súdom v Prešove Krajskému súdu v Prešove na základe rozhodnutia okresného súdu, ktoré nadobudlo právoplatnosť 21. decembra 1999 a vec došla na Krajský súd v Prešove 17. januára 2000, začal tento súd robiť prvé úkony smerujúce k nariadeniu hlavného pojednávania.

Rozhodnutie vo veci bolo vydané 2. novembra 2009, bezmála po desiatich rokoch od dôjdenia veci na Krajský súd v Prešove. K otázke prerušenia trestného stíhania bolo poznamenané vyššie, že to nemožno pričítať výlučne na úkor obžalovaného, keď bolo reálnym faktom, že na základe znaleckých posudkov súdnym rozhodnutím bol pozbavený spôsobilosti na právne úkony.

Skutky zakladajúce trestné činy obžalovaného sa stali v období od 11. septembra 1992 do decembra 1994. Od posledného z nich do vyhlásenia odsudzujúceho rozsudku súdu prvého stupňa uplynula doba takmer pätnásť rokov. Bolo by preto nespravodlivé, ak by na túto okolnosť súd neprihliadol ako na okolnosť prípadu, ktorá odôvodňuje mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu trestnej sadzby podľa § 40 ods. 1 Tr. zák. účinného v čase spáchania trestných činov.

Ak dĺžka trestného konania neprimerane presahuje dĺžku konania v porovnateľných veciach a nebolo to výrazne spôsobené len úmyselným spôsobovaním prierahov zo strany obžalovaného, je možné takú okolnosť považovať za okolnosť prípadu odôvodňujúcu použitie mimoriadneho zmierňovacieho ustanovenia podľa § 40 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 na uloženie trestu odňatia slobody pod dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby, pokiaľ by použitie trestnej sadzby odňatia slobody ustanovenej týmto Trestným zákonom bolo pre páchatel'a neprimerane prísne a účel trestu možno dosiahnuť i trestom kratšieho trvania.

S prihliadnutím na to, že na obžalovaného sa hľadá ako keby nebol súdne trestaný a nič mu nepríťažovalo, pričom od posledného z trestných činov už uplynula doba takmer sedemnást' rokov a po prihliadnutí, že najzávažnejší z čiastkových útokov trestného činu podvodu zostal len v štádiu pokusu, teda reálna škoda sedemdesiat miliónov korún nevznikla, bolo by neprimerane prísne ukladať mu trest v rámci základnej trestnej sadzby, ktorá je od piatich do dvanástich rokov odňatia slobody a s prihliadnutím na tieto skutočnosti, podľa názoru najvyššieho súdu, účel trestu možno dosiahnuť i trestom kratšieho trvania, a to v trvaní štyroch rokov, ktorý zároveň z podstatnej časti pokryje už vykonaná väzba.

Čo sa týka zaradenia obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody najvyšší súd súladne so záverom krajského súdu a z dôvodov ním uvádzaných použil tiež modifikačné ustanovenie § 39a ods. 3 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 a zaradil obžalovaného na výkon trestu do prvej nápravno- výchovnej skupiny.

Výrok o náhrade škody napadnutého rozsudku, resp. o odkázaní poškodených na občianskoprávne konanie, je úplne správny, preto ostal nedotknutý.

Na základe týchto dôvodov rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, ako sa uvádza vo výroku tohto rozsudku.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku riadny opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 19. mája 2011

JUDr. Milan K a r a b í n, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Ivančíková